

special project

Gerrit Komrij College te Winterswijk

PROJECTGEGEVENS SPECIAL PROJECT

opdrachtgever	• Gemeente Winterswijk
bouwkundig aannemer	• Bouwcombinatie WBC-WAM & Van Duren bouw vof, Winterswijk
architect	• BDP,khandekar, Benthuizen
projectmanager	• Kleissen en Partners, Hengelo
installatieadviseur	• Enervisie, Winterswijk
e-instalateur	• Croon Elektrotechniek, Apeldoorn
w-instalateur	• Wolter & Dros, Warnsveld
constructeur	• Bartels ingenieursbureau, Apeldoorn
buitenmeubilair	• Grijsen, Winterswijk
levering ophanging lucht- en ventilatiekanalen	• Ferrocal bv, Brummen
interieur	• Radius Interieurvormgeving en Projectinrichting bv, Nijmegen
interieuradvies	• Promades, Winterswijk
schoonmaakonderhoud	• HECTAS Facility Services, Duiven

Gespecialiseerd in het
advieseren, begeleiden
en realiseren van
interieurprojecten

PROMADES

— ADVIES • INTERIEURPROJECTEN —

Email: info@promades.nl - Website: www.promades.nl

geborgenheid in een groot gebouw

Het Gerrit Komrij College is een openbare school waar onderwijs wordt gegeven aan iedere leerling, van havo tot en met vwo. Voorheen bestond de school uit drie locaties die samen de Driemark vormden. De oude scholen waren gehuisvest in oude gebouwen die niet meer voldeden aan de eisen van deze tijd en die ook nog eens te klein werden voor het groeiend aantal leerlingen. Na een lang proces kwam er nieuwbouw. Alle 1400 leerlingen zitten sinds het najaar van 2012 samen op één locatie op een voormalig rangeerterrein. De Driemark werd het Gerrit Komrij College, vernoemd naar dichter, schrijver en oud-leerling Gerrit Komrij. Ieder onderwijstype heeft een eigen vleugel op de nieuwbouwlocatie, waardoor het 12.000 m² grote gebouw toch kleinschalig aanvoelt.

Na een aanbesteding met voorselectie werd architectenbureau BDP.khandekar gekozen voor het ontwerp van het nieuwe gebouw en de sporthal. Zij hebben ervaring in het ontwerpen van onderwijsgebouwen binnen en buiten Nederland. Zij ontwierpen een gebouw met een centraal atrium dat omarmd wordt door twee gebogen bouwvolumes. Dankzij de krommingen in het gebouw ontstaat er een geborgen gevoel en zijn er ook geen lange gangen. In feite kent het gebouw helemaal geen gangen. Buiten de klaslokalen liggen open leergebieden die uitzicht bieden op het atrium. "De lokalen worden gebruikt voor het geven van instructies. In de leergebieden eromheen kunnen leerlingen zelfstandig werken aan opdrachten", legt architect Marcel Seelen uit. De wanden tussen de lokalen

en de leergebieden zijn voorzien van houten kozijnen met glas, zodat de leraren toezicht kunnen houden op zowel de klas als de leerlingen daarbuiten. Langs de lokalen is een verlaagde plafondzone die aangeeft waar gelopen moet worden om de lokalen te bereiken en de leerlingen die in de leergebieden werken niet te storen. Dankzij de inrichting van de ruimte en het toezicht is er weinig last van drukte of geluidsoverlast. "We wilden dat het gebouw iets zou doen met de gebruikers", zegt corrector Henk Larsink. "Er is veel gebruik gemaakt van glas, waardoor iedereen elkaar kan zien. Op sommige punten kun je recht door het gebouw heen kijken. Dit gebruik van licht geeft een bredere kijk op leren."

De ramen in de buitengevels en de kozijnen in de gevels van het atrium zorgen voor een licht en open gebouw. Het atrium loopt over de gehele lengte van het gebouw. Het opvallendste kenmerk van deze gezamenlijke ruimte is de hangende basket die midden in de ruimte hangt. Hier zijn de gemeenschappelijke ruimtes gevestigd zoals het auditorium, de practicumlokalen, de mediatheek en het theater. In het kleurige theater met zijn pluizen stoelen is plaats voor maar liefst 224 bezoekers. Oorspronkelijk was het plan om de hangende basket echt aan het plafond te bevestigen, maar dat was budgettair niet haalbaar. "Toen is besloten om hem op de grond te zetten op slanke kolommen, zodat je er nog wel goed onderdoor kunt lopen", vertelt Seelen. De hangende basket is de eye catcher van de school en geeft het gebouw een bijzonder en eigen karakter.

beperkt budget

Op de begane grond van het atrium bevindt zich een centrale ruimte die lijkt op een plainachtige buitenruimte. Dat komt door het veelzijdige gebruik van glas en de stoeptegels op de vloer die doorlopen van binnen naar buiten. "We hebben buiten naar binnen gebracht en binnen naar buiten", zegt Lansink. Het gebruik van stoeptegels heeft als tweede voordeel dat het relatief goedkoop is. De school had namelijk geen hoog budget. Daarom is de afwerking sober, maar zeker niet saai. "Er was een beperkt budget beschikbaar, maar er was wel een hoge ambitie. Die twee zaken kunnen strijdig zijn met elkaar, maar wij hebben ze verenigd", zegt Seelen. In de onderwijsruimtes is gebruik gemaakt van linoleum op de vloeren en de wanden van de lokalen en binnenvleugels bestaan uit metalstudwanden. Om de school een frisse uitstraling te geven heeft iedere etage zijn eigen kleur gekregen, namelijk geel, blauw en terra. De wanden van het trappenhuis zijn knalrood. "Met relatief eenvoudige materialen hebben we een maximaal esthetisch effect bereikt. Over de afwerking en de samenwerking zijn we zeer goed te spreken", zegt Lansink. Seelen is het met hem eens. "We hebben gewerkt in een projectteam waar alle verschillende disciplines van de bouw aanwezig waren", zegt hij. "Het team heeft heel hard gewerkt om dit mogelijk te maken en het resultaat is dan ook een verdienste van het totale team. Het is een inspannend proces geweest voor alle partijen."

energiebesparing

De gemeente en de school stelden hoge duurzaamheidseisen aan de projectgroep. Ook het binnenklimaat was van groot belang. Het resultaat is een school die 44 procent minder CO₂ uitstoot dan een gemiddeld onderwijsgebouw van dezelfde grootte. Ook voldoet de school aan de richtlijnen voor Frisse Scholen binnenklimaat klasse B. Er is zoveel mogelijk aandacht besteed aan energiebesparing, bijvoorbeeld door het hr++ glas en de goede isolatie. De ventilatie en verwarming vindt plaats via een uitgebalanceerd ventilatiesysteem met warmtewisseling. De warme lucht in het gebouw wordt gemengd met de frisse buitenlucht, waardoor geen energie verloren gaat. Volgens Lansink heeft de installatie zijn nut nu al bewezen, zowel in de zomer als in de winter. "Het gebouw moet niet alleen mooi zijn, maar ook goed leefbaar. De installatie meet de CO₂ in de lokalen en reageert daarop, waardoor het CO₂ gehalte ver beneden de aanvaarde waarde ligt."

Ook het atrium wordt verwarmd met restwarmte uit de vleugels. "De warme lucht die uit de lokalen komt wordt het atrium ingeblazen, waarna het uit het gebouw verdwijnt. Er is dus geen aparte verwarming nodig voor het grote atrium. De ruimte blijft zelfs in de winter minimaal 19 graden, zodat daar evenementen georganiseerd kunnen worden", legt Seelen uit. Omdat de school geen andere grote centrale ruimte heeft waar alle leerlingen samen kunnen komen, heeft het atrium deze functie gekregen.

SCHONE EN PRETTIGE WERKOMGEVING

HECTAS Facility Services verzorgt de schoonmaakdienstverlening en glasbewassing op het Gerrit Komrij College. Zij stemmen hun dienstverlening optimaal af op de wensen, verwachtingen en beleving van de klant. Dit is hun expertise. HECTAS creëert voor hun klanten een schone en prettige leef- en werkomgeving. De klant en haar gebruikers, medewerkers en gasten staan centraal.

De diensten en expertise van HECTAS komen pas in beeld wanneer de bouwfase is afgerond. Op basis van dit gegeven komen zij met adviezen op het gebied van schoonmaak. Zij willen het schoonmaakonderhoud optimaal inzetten. De wisselwerking met de opdrachtgever wordt hierin goed benut.

Het Gerrit Komrij College kent een aantal uitdagingen voor HECTAS. De bezettingsgraad en het gebruik en de functie van het gebouw vragen om een blijvende alertheid op de inzet van de medewerkers en de middelen. Dit vraagt om een hoge flexibiliteit en een proactieve houding. HECTAS wil haar positie als aanbieder binnen onderwijsinstellingen graag behouden en verder uitbouwen. Dit project geeft hierin een extra stimulans, omdat het een hoge referentiewaarde heeft.»

HECTAS Facility Services
Geograaf 30, 6921 EW Duiven
t 026 - 317171
www.hectas.nl

openbare bibliotheek

In de zuidvleugel van het gebouw zou de afdeling bouwkunde een eigen ruimte krijgen. Dit bleek echter toch niet nodig te zijn door een te laag aantal aanmeldingen voor de opleiding. De praktijklessen worden voortaan aangeboden op een school in Aalten. Met deze ontwikkeling kwam de ruimte op de begane grond vrij. Seelen: "De bibliotheek van Winterswijk moest kleiner worden en had een andere ruimte nodig. De ruimte die overbleef in de school bleek daarvoor met wat aanpassingen geschikt te zijn." De bibliotheek van Winterswijk is daarom verhuisd naar het Gerrit Komrij College. BDP.khandekar paste dit al eerder toe in een school in Engeland, waar ze erg te spreken waren over de bibliotheek in de school. "Het trekt meer mensen naar de school toe en het is een mooie toevoeging voor het onderwijs", aldus Seelen.

Voordat de bibliotheek kon verhuizen, moesten er wel eerst wat aanpassingen gedaan worden. Zo had de ruimte een grote vide. Een groot deel hiervan is dichtgezet, zodat er meer plaats ontstond voor de boekenkasten. Ook is er een extra ingang gemaakt aan de buitengevel, zodat de bibliotheek nu een eigen ingang heeft. Er is ook een ingang vanuit de school, want bezoekers zijn welkom om een kop koffie te komen drinken in het atrium. "Zo ontstaat er interactie tussen de leerlingen en de bezoekers. Dat was de opzet. Ook het theater verhuren we aan iedereen, bijvoorbeeld aan verenigingen. In het atrium lopen continu mensen door elkaar heen, wat zorgt voor een gezellige boel," aldus Lansink. In het atrium zijn zit- en staplekken bij de uitgifte waar de gezonde kantine wordt gedreven. De kantine en de kassa's worden deels verzorgd door de leerlingen zelf. Lansink: "Zo komen we tot onderwijsintegratie."

'De sporthal is bovendien opgetild, waardoor er parkeerruimte is ontstaan voor auto's en fietsen'

© Gryan Fotografie

veilig op school komen

Op het zuiden ligt het publieke schoolplein en een nieuwe sporthal van 4.700 m². Deze bestaat uit drie zalen, een turnhal en een fitnessruimte. De sporthal is eigendom van de gemeente. Het College is overdag de hoofdgebruiker en 's avonds wordt de hal gebruikt door sportverenigingen uit Winterswijk. In het oorspronkelijke plan was de sporthal ondergebracht in het schoolgebouw. BDP.lhandekar besloot om de school en de sportaccommodatie te splitsen, zodat er een duidelijke scheiding ontstond tussen sport en onderwijs. "De gemeente heeft tijdens het ontwerpproces gevraagd of er ook een turnhal in kon komen. De hal werd daardoor groter en we hebben extra budget gekregen. Het is nu een heel nieuwe sportvoorziening geworden voor de gemeente Winterswijk", aldus Seelen. Hij vertelt dat de sporthal bovendien is opgetild, waardoor er parkeerruimte is ontstaan voor auto's en fietsen. In totaal kent het project 230 parkeerplaatsen op verschillende plaatsen. Om ervoor te zorgen dat alle leerlingen veilig op school komen, heeft de gemeente een fietsers- en voetgangers-

tunnel onder het spoor door aan laten leggen. De school ligt op een voormalig rangeerterrein buiten het centrum. Om op school te komen, moeten de leerlingen vanuit het centrum het spoor over. Dat is nu niet meer nodig. Het station wordt nu verbonden met de school en de sporthal, zodat ook die beter bereikbaar is geworden.

veilig thuisgevoel

Zowel de leerlingen als de leraren zijn helemaal tevreden met het uiteindelijke resultaat, vertelt Lansink. Hoewel sommige docenten in het begin wel wat lichte weerstand hadden tegen de veranderingen die de verhuizing met zich meebracht. "Maar ook zij waren al na enkele weken heel enthousiast over het gebouw, toen ze zagen wat het deed met de gebruikers. De leerlingen hebben altijd les op dezelfde verdieping met dezelfde mensen om zich heen. Ze kunnen dankzij het glas kijken wat er te beleven is in het gebouw, maar door de muren en de ramen is de ruimte toch begrensd. Dat geeft hen een veilig thuisgevoel, wat toch bijzonder is voor zo'n groot gebouw."*

SPECIAL PROJECT GERRIT KOMRIJ COLLEGE, WINTERSWIJK

